

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 16 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hova az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 60 fill. Nyilttér petit sora 60 fill.</p>
--	--	--

A mi népünk bajai.

Nincs az a tudós, bölcs férfiú aki képes lenne megfejteni azt a talányt: hogy mikor beáll a munkahiány a munkás nép között — miként éli keresztül ezt a sanyaru időszakot?

A mi nagy költőink, nagy politikusaink alig foglalkoztak a nép 800 éves történelme alatt ezzel a kérdéssel. Sokkal inkább érdekelte őket a saját hiúságuk, mint a nép szomorú helyzete, a keresethiány idején, amely bizony az alföldön is, — ahol a kalácsot nemcsak hírből ösmerik a munkások, mint a szegény felvidéki nép — ép oly gyakori eset, mint az ország többi részein.

Miért?

Azért, mert itt nincs rendes, európai mintára alkotott társadalmi berendezés.

Nincs még íróink, tudósaink, költőink, főuraink közt sem az a kötelességérzete az embereknek, amely a nyugati társadalomnak nemesebb szint ad, hol demokratikus érzelmeik az alsóbb néposztályt felemelték s ugyszólván ott kezdődik az igazi nemesség, műveltség amely mértékben igyekszik a szegényebb néposztály bajain segíteni.

Itthon, a szép Magyarországon még létezik a paraszt és az uri osztály a középkori fogalmak szerint.

Nagyságos népbolondító uraimék rettenetes módon megharagudnak, ha pl. őket nem titulálják: s emlékezhetünk a vagyonbukott tanynai tanító esetére, aki lepiszkolt minden becsületes embert a leg-alávalóbb címekkel: de sirva fakadt zuglapijában, amint a nagyságos czimtól megakarták fosztani kevésbé bölcs ellenfelei, akik maig sem látják e népbolondítónak egész a bányuságig menő hiúságát, amelyen vérig sebezhetnék.

Az egész magyar társadalom még mindig a régi hűbéres viszonyok hatása alatt áll. Egész berendezése arra val, Sehol sincsenek nagyobb szellemi rabszolgaságban az emberek, mint itt nálunk. Főleg az alföldi népnél — amelyet saját kárára úgy tudtak lenyügözni egyes szélhámosok, hogy még gondolkodni, lélekezni sem mer ezeknek az engedelme nélkül.

És — minthogy sok meglepő dolog van a világon — megtörténik itt nap-nap mellett, hogy láthatjuk amint ezer és ezer ember megy tönkre amiatt, mert hiszen azoknak, akik törbe csalják — anélkül, hogy

tanulna szomszédja az ő kárán. Így tehát nem tud a népbolondító kezzei közül kiszabadulni. Nincsenek embereik, akikhez meneküljön: tehát marad a nép a szédelgők kezzeiben.

Nálunk alig van érintkezés az uri és paraszt osztály közt; s látszik ebből, hogy még nem birt egyesülni a két rend egy harmadik osztályba. A polgári osztály maig is ismeretlen fogalom az alföld paraszt városaiban. Másutt a nemzet egy testté tud forrni: itt nálunk ép úgy mint India népeinél, megvan a kaszt szellem, a felekezeti, a politikai pártszellem és az uri, a kabátos ember iránti gyűlölet oly nagy távolságra választja el a magyar értelmiséget a polgárságtól és főleg a paraszt, a munkás néptől — mintha országok határai feküdnek közöttük, nehogy kezet szorítsanak egyszer már valahára 800 év után. A népbolondítás valósággal szatirizálja nemzetünk történetét az újabb korban.

Mikor Széchenyi István, Bezerédi-Pál meg Batthányi Lajos és az akkori magyar főuri világ, a francia és angol társadalom iskoláin okulva, munkába vették egy modern magyar társadalom megalkotását és

TARCSA

Veres Pálné.
† 1895

(Tanulmány.)
(Folytatás.)

A nagyhirű Király Pál megtagadta tőle lapjának hasábjait, de örömmel fogadta közlését Jókai Mór a «Pesti Napló»-ban.

Deák Ferencz maga tette le a «Ház» asztalára 1867-ben azon folyamodványt, mely Veresné indítványára 8000 magyar nő aláírásával kérelmezett a női tanügy emelése czéljából Magyarországon felsőbb leányiskolák felállítását.

De Veresné nem várta be a dolog hosszadalmas elintézését, hanem az ügynek megnyert gróf Teleki Sándorné, Teleki Domokos leányával együtt felállított 1867-ben a mostani Kossuth Lajos utca sarkán álló Zrinyi-ház két szobájában egy «nőképző» magasabb tanfolyamot 12 növendékkel. Ezt fentartani a Veresné által szervezett «Nőképző Egyesület» feladata leendett. Vezetője Vachott Sandorné, a költő özvegye; igazgatója Gyulai Pál; magyar nyelvtanára Torkos László lett.

Tanfolyamok: Az anyanyelv és irodalom ismerete, történelem; a modern nyelvek közül német és francia; szám-tan, természetrajz, természettan, lélektan (erre tankönyvet később ő maga írt)

egészségtan, neveléstan, könyvvitel az egyszerű háztartás keretében, kézimunka elég terjedelemben, aesthetika, művelődés történet és szabadkézirajz. A tanterv készítésénél hű tanácsadója Gönczy Pál miniszteri tanácsos volt.

Mi megható Veres Pálné egy elsárgult levelét olvasni, melyben Torkos Lászlóhoz elismerő és buzdító szavakat mond a magyar nyelv tanítása tekintetében. Ő maga, a kiváló honleány, mélyen fájlalta, hogy ebben épen nem kapott valaha oktatást.

Hiszzen tudjuk, hogy ama időben az elemi oktatáson kívül, mely a minimumra szorított — kizárólag rosszabb, jobb német és francia nevelőnők adtak tanítást silány zongorajáték és egyéb látszólagos vagy fonák ismeretek és idegen nyelvekben. — De azt persze csak is a gazdag osztály szenvedte (Mondjam: «élvezte?»)

Nehezítette Veres Pálné munkáját, hogy törekvéseit Eötvös József báró, közoktatási miniszter nem pártolá. Talán egyéb tudatlanság erdőinek irtásával lévén elfoglalta, — e nő szózata nem birt szívéig hatni. És mégis győzött e nő, habár lassan!

Virágba ment és gazdag gyümölcsöt termelt a fa, melynek magvát Veresné fáradhatlan önfeláldozással elültette. — Az intelligens nő most tág tért talál, lel-

kének művelésére: elmehet a legmagasabb fokig Veres Pálné s más jeles nők küzdelmeinek hála. — Haladhat most már az egyetemig és gyönyört találhat a nő a tudomány virágos és kincses hazában. Köztisztélet és kitüntetésben keresheti a nő kenyerét, ha szegény. A siralmas ugynevezett «szegény rokon» fogalma elszáradt a művelődés meleg, tiszta sugarai mellett.

És áll a «Nőképző» melyet Veres Pálné Teleki grófnéval és sok jeles nő és férfiú segítségével alapított. Felvette címébe az «Országos» jelzőt. Most száz ezrekkel rendelkezik palotákban a valaha kicsiny, kétszobás tanintézet.

Veres Pálné megérte szeretett egyesülete tanintézetének 25 éves jubileumát. Ugyanakkor arany érdemkereszttel tüntette ki a király ő felsége is. Megboldogult királynénk háromszor boldogítja e nevelőintézetet magas látogatásával.

Németország jeles női és férfiai nem csak levélileg, de személyes összeköttetés és eszmecserében éltek a nagyesszű magyar nővel kit nagyobb szabású gyűléseikre meghívni s ott kitüntetéssel fogadni, el nem mulasztottak.

Tehát nem csatlakozott a jámbor nő a nagy Isten segítségével. Gazdagon aratott, hol fáradsággal vetett.

Sokat fáradt Veresné a női öltözék egyszerűsítéseért: a jó ízlés érvényre ju-

ennek folytán felszabadították az ő összes jobbágyait és birtokos társaik összes jobbágyait: akkor előállt a demagogia, előálltak azok, akiknek egyetlen jobbágyuk sem volt — és mellüket verve, tele torokkal kiáltoztak a nép előtt: hogy ők a nép igazi apostolai, felszabadítói.

Ez a komédia ismétlődik ma is — most is, megszakítás nélkül. Az első siker szerencsésén vérszemet kapva, az alföld úgy látszik a demagogia szekerét egész mai napig huzza, vonja. Bele fogatta magát a járomba — s azóta nem lett sorsa jobb, hanem rosszabb és egyre rosszabb; ellenben a népbolondítókból, tanyai tanítókból híres embereket csinált, akik százazreket költhettek el, s élhettek olyan fényűzéssel, pompával, akár egy-egy nábob.

*

Óh, te áldott jó alföldi magyar nép, gondolj vissza az utolsó félszázad eseményeire és gondolkodj kissé affölött, vajjon akadt-e csak egyetlen egy is, a te bálványaid között, akiknek lett volna arra ideje, hogy foglalkozzék azzal a te régi, nagyon fájtó, nagyon elhanyagolt betegségeddel — a te szegénységed orvoslásával?

Megfeleltek-e arra a kérdésre: hogy munkahiány idején miből él ez a sok ezer földmunkás itt az alföldön, s ott a felvidéken?

Kopplalásból és kopplalásból. Egész művészetté emelte már ez a szerencsétlen nép a kopplalást, míg lassan elsatnyul.

*

Mint egy rossz álom emlékei, ezek a gondolatok úgy látogattak meg lelkeket, amikor látnom kell nap-nap mellett a szegény munkások sápadt, kiéhezett arcára fölírva a kétségbeesést. Az egész országban így van ez a néppel...

tása mellett a kiáltó színek és cifra ruhák ellen.

Nagy súlyt fektetett szegény, de tehetséges, vagy jobb családokból származott leányok gondos nevelésére. Ez okból nagy alapítványokat szerzett a magas körökben határozott befolyású Teleki grófné segítségével, ki alelnöke volt az egyesületnek, míg Veresné elnöke vala. Ok mindenben, — úgy az adakozásban is jó példával mentek elől.

Különösen kiemelendő, hogy Veresné a gyermekeiben megszokott házi teendőket sohasem hanyagolta el. Falusi szép otthonának kedves és lakályos volta elismert körülmény vala. Sőt jó férje halála után gazdálkodással is foglalkozott. Vidám társalgó volt; szívesen mulatozott unokáival sőt más gyermekekkel is.

Szép életét, — melynek legszebb virágai épen azon fáradságos küzdelmek valának, melyeket uemének boldogítása miatt vívott, ahhoz méltóan fejezte be:

Beteg öreg asszony volt, de ifjú erőben megtartott lelke akkor is másokért tevékenykedett a vanyarci kastély magányában, midőn a királyné harmadik litogatását jelentette neki be az intézeti igazgatónő. — Rögtön felkészült és sietett Budapestre a fényes látogató hódolat teljes fogadására:

Egymással állt szemben a szegény nő a koronás királynővel. Mindenikök

Ösmerem a felvidéki nép vigasztalan helyzetét, mikor beáll a keresethiány. Mikor az erdőben nincs semmi munka és az éhség egész családokat üt le lábáról.

Tudom, hogy a költők, államférfiak ritkán értek reá szeretettel foglalkozni a magyar munkás, paraszt anyagi helyzetével, csak ha választás volt...

És eszembe jut, hogy Széchenyi ezerszer hangoztatta azt: hogy emeljük a munka által éhező parasztjainkat jómódu polgárokká. Nem hallgattak rá: hát ime most a német szocialisták és az uri osztály ellen izgató anarchisták rázzák a kolompot s azokra hallgat a könnyen hívő nép...

Bathányi Lajos és Bezerédi Pál, akiknek a jobbágyok felszabadításukat köszönhetik, bár nem is tudják még ezt — az ország népét a selyemtenyésztes által akarták megmenteni a nyomortól, mint Viktor Emánuel olasz király tette a szegény Piemont népével, mely már ma jómódu lett.

És a magyar alföldi nép alig akart Bezerédire és Bathányi Lajos grófra haligatni...

Csongrád megye ezelőtt száz évvel a selyemtenyésztes hatósági uton, rendelkezéssel akarta meghonosítani. A nép nem értette meg. Bezerédi Pál és gr. Bathányi Lajos szavai, atyai intelmei ne találának utat a Csongrád megyei nép szívéhez — a forradalom viharai után — egy humanus, egy modern közgazdasági támogatása mellett?

Azt hiszem, hogy — igen.

Miért nem békülünk?

A m. hó 30-án tartott közgyűlésben, melyet Mátéffy Kálmán főszolgabíró a közgyűlési közgyűlési állás betöltése végett hívott össze; ismétlen meggyőződünk arról, hogy Hegyi Antal béke kísérletei csak holmi jezsuita kétszínűsködés, melyet

homlokáról lelki nagyság dicsfénye sugárzott...

Ez utolsó dicsőség halálát okozta Veres Pálnéknak. Elköltözött viszontlátására feledhetetlen, szeretett egyetlen fiának, kit mint nagytehetségű, sokat ígérő ifjút serdülő korában vesztett el, de szíve nem szakadt meg belőle: Erős hite volt a viszontlátás iránt.

A jól végzett hivadásszerű kötelesség tudatával halt meg, mielőtt leánya, Rudnay Józsefné, a kedves hírrel lephette volna meg, hogy Wlassics miniszter az utat megnyitja az egyetemhez olyan tehetséges nőknek, kik arra készültek.

Veres Pálné porai a nógrád megyei Vanyarczon nyugszanak.

Több költő ódában örököltette meg őt, ki a magyar nők felvilágosodása és művelődésének szövetségét bátran és kitartóan emelte erős kezében.

Im Várady Antal egy utánna zengett gyönyörű költeményének néhány sora.

„A merre lépett, a hol keze munkált,
Tövisstelen rózsák fakadtak ott.
Állatteremtett egész nemzedéket
S míg be nem végzé, meg nem halhatott.

S halálos ágya mellett ráhólyva
A magyar nemzet védő anyjára
Aldott szemét e szókkal foghatta be:
„Lányom, ez szép, szent élet vala.”

Zelenkáné.

Vége.

azért talál minduntalan a nagy közönség asztalára, hogy magát úgy tüntesse fel, mint őszinte békebarátot, aki eddig csak azért nem békült: mert a szabadelvűpárt békeajánlatait visszautasította. Vagyis: a t. plébános ur békeajánlataival, a közvéleményt akarta félrevezetni, a mi némi tekintetben sikerült is neki.

Hát aki jelen volt a m. hó 30-án megejtett közgyűlés közgyűlés választásánál, éppen arról győződött meg, hogy ez az ur valóságos békefelforgató, aki csak a polgárok között megbontani igyekszik az egyetértést, aki lábbal tiporja a törvényt és valósággal uszítja az általa félrevezetett népet a törvényes rend és igazság ellen. Mert hát békétlenség az életető eleme és népbolondítás a kenyer.

Hát ugyan mi történt azon a nevezetes közgyűlésben? Semmi egyéb, mint az, hogy Mátéffy Kálmán főszolgabíró a Tóth József lemondása folytán megüresedett közgyűlési állás betöltése végett hívta össze a képviselőtestületet. Kijelentette, hogy ha bár erre az állásra a pályázat szabályszerűen kihirdetett, a m. hó 25-ikéig, mint záros határidőn belül, egyedül Mészáros Károly volt közgyűlés adta be pályázati kérvényét.

Erre a kijelentésre Hegyi Antal azt mondotta, hogy tudtával Szőke János volt harangozó és közgyűlés is pályázott, tehát kéri azt is jelöltetni.

Midőn pedig Mátéffy Kálmán főszolgabíró bebizonyította, hogy Szőke János nem pályázott és így a közgyűlés nem jelölte, Hegyi megint oly éktelen tibiilit csapott, mint amilyent szokott csapni mindenkor: midőn nem az történik, amit ő akar.

Beszélt erőszakról, stikliről és mindenről, csak arról nem, amiről kellett volna beszélni. Pedig hát az egész eljárásból csak az tetszett ki, hogy nála erőszakosabb és igazságtalanabb embert, még keresve sem lehet találni.

Már pedig Hegyi elég szellemi képességgel bír arra nézve, hogy a valóságot a valótlanágtól és az igazságot a gaszágtól megkülönböztesse, de jól tudjuk azt is, hogy a benne kifejlődött rosakaratu gyűlölség és demagogia folyton szembe állítják a tisztességgel. Amenyiben mi tetőtől-talpig, kívül-belül ösmerjük az igen tisztelt plébános urat, azért békeajánlatait figyelmen kívül hagyva — nem hiszszük.

UJDONSÁGOK.

— **Meghívó.** Van szerencsém a f. évi május hó 6-ikán, d. e. 10 órakor, a főszolgabírói hivatalban a selyemgubó tenyésztes érdekében tartandó értekezletre az összes közgyűlési és tanyai tanító urakat hivatalos tisztelettel meghívni. Csongrádon, 1900. április 24. Mátéffy, főszolgabíró.

— **Zsigmond napja.** A f. hó 2-án volt Zsigmond napja, milyen Szentesen Csathó Zsigmond dr. vármegyénk ügybuzgó alispánja tartotta névnapját. Ez alkalommal a vármegyei tisztikar Cicatricis Lajos vármegyei főjegyző élén testületileg keresték fel, hogy üdvözlőjük. Az üdvözlőre Csató alispán meleg szavakban mondott köszönetet. Nálunk a nap előestéjén Baghy Zsigmondot köszöntöttük fel ismerősei és jó barátok, ki a „polgári kör» helyiségében egy kis „rögtönzött» murit rögtönzött. A felgyői uradalom derék tisztartójának Körmendy Zsigmond urnak is névnapja volt, kinek ez alkalommal fejezzük ki őszinte szerencse kívánatunkat.

— **Halalozás.** Egy tisztességben megezőült matrona: özv. Jónás Ferenczné a szolnoki hajó kapitányának Próbald Ferencz urnak napa hunyt el a f. év május

hó 1-én reggel 1/2 6 órakor. A gyászest-ről a család a következő jelentést adta ki. Alulírottak az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, felejtethetetlen jó édes anya, nagyanya és anyósának özv. **Jónás Ferenczné** szül. Kollacsek Anna volt Budapest fővárosi kézimunka tanítónőnek f. évi május hó 1-én hajnali 1/2 6 órakor élete 68-dik évében, váratlan történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 3-dikán d. e. 9 órakor fognak a rom. kath. vallás szertartásai szerint az örök nyugalomnak átadatni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig ugyan e hó 15-ikén fog a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás emlékezetén! Csongrád, 1900. évi május hó 1-én. Ilona mint leánya, Probald Ferencz veje, özv. Jónás Lajosné menyje. Probald Feri, Probald Béla, Jónás Béla unokái.

— **A népkert megnyitása.** Ma dél után nyitja meg Szlavik János jóhírnevű vendéglős a népkertet. A megnyitáson Seres zenekara fogja a közönséget szórakoztatni. Azonkívül pedig igen jó sör lesz és jó magyaros ízű ételek így igéri azt a vendéglős, amit pedig ő igéri azt meg is tartja.

— **Templom rablás.** Mult hó 30-án viradóra, — eddig ismeretlen tettesek betörték a katolikus templomba és az ott lévő 9 perselyt feltörték és azokból mintegy 25—30 frtot emeltek. Érdekes, hogy a perselyek fölfeszítésénél használt vasrudat és baltát ott hagyták a gazemberek, mely eszközök a nyomozás fonalát látszottak a csendőrség kezébe adni. Ki is nyomozták csakhamar, hogy a vasrud Tóth István malom-utcai házépítési eszközeiből hiányzott, a balta pedig Fodor Sándor hajójáról veszett el. Ez a körülmény valószínűvé tette, hogy a tettesek helybeliek lehettek, akik tudták, hogy ezek a szükséges eszközök hol szerezhetők meg. Másrészt azonban lehet ez a nyomozás helyes úton való vezetésének megtévesztésére is kieszelve és valószínű is, hogy vidéki, rendszeres templom betörők voltak a tettesek, mert ugyanaznap a helybeli zsidó templom szegény perselyét is kirabolták, előtte való nap éjjelén pedig a szomszédos Félégyháza város templomait törték fel és emelték el a perselyek tartalmát. A csendőrség nyomoz és reméljük, hogy a gazemberek hurokra fognak kerülni.

— **A népkönyv. áruk és selyem tenyésztés.** Csongrád járás erélyes főszolgabírája úgy látszik sikerrel fogja megoldani, szép szerével azt a kérdést, amit 100 évvel ezelőtt nem bírt megvalósítani az akkori közigazgatás erőszakos módszerével. Már t. i. a selyemtenyésztést. Így pl. Csany községben a napokban személyesen szólította fel erre az előjáróságot, a körükben megjelent főszolgabíró és előadta nekik a kérdés nagy hasznát: egész örömmel jelentették ki előtte, hogy ha így áll a dolog, ők adnak ingyen területet is az eperféknak, a dohánypajtákban pedig a gubók számára gondoskodnak elegendő helyiségről, s a népkönyvtárat pedig minél előbb felállítani óhajtják. Remélhetőleg így fog tenni a többi község is — és Csongrádmegye leggazdagabb járása lehet idővel ez a járás, amelyben most sok ezer ember minden munka és kenyér nélkül panaszkodással tölti a napot.

— **A pinczeszövetkezet alakítása.** Mult vasárnap délután a járási főszolgabíró megkeresésére a helybeli fogvasztási szövetkezet tagjait, Réti Ferencz elnök egy értekezletre hívta fel, mely alkalommal elhatározott, hogy a pinczeszövetkezet megalakítása érdekében jövő vasárnapra, azaz mához egy hétre d. e. 10 órakor az állami iskola helyiségében a szülőbirtokosokat megfognák hívni, s az alapszabályok készítésére egy bizottságot kiküldeni. Örvendünk, hogy a közönség körében oly nagy érdeklődést keltett ez az ügy, s remélhetőleg lesz is sikere. Különben azt, a jövő vasárnap megtartandó gyűlést kifogja publikálni az előjáróság is a gazdák között.

— **A putribeli házak.** Köztudomású dolog, miszerint a szegénység olyan kis területű házhelyeket kapott a községtől díjtalanul, hogy az egész városrészt zsúfolva van apró, tűzveszélyes és egészségtelen viskókkal. A járás mindenre figyelmes főszolgabírája ennélfogva kiadta rendeletben Csongrád község előjáróságának, hogy jövőre legalább 100 □-ól kiterjedésű telkeket adjon a szegény embereknek az így kijelölt területen háztelek céljára, hogy legalább elegendő udvaruk és kertjük legyen, s a putrik helyett más, jobb fekvésű területet jelöljön ki azok számára, akik építkezni akarnak.

— **Munka és kenyér nélkül.** A csongrádi munkások nagyon szomorú sorsnak néznek eleje. Napok óta mintegy 1800—2000 munkás kereset nélkül van, s akit a község háza felé vitt útja, láthatta őket nagy csoportokban ott álldogálni, azt remélve, hogy a hatósági munka közvetítés fog találni számukra valamilyen keresetet. Még eddig nincs semmiféle munkára kilátásuk. Végső reményességük egyedül Csongrádvár-

megye főispánja, akihez két folyamodványt is küldtek, hogy eszközöljön ki számukra a kormánytól munkát, akár a vasúti híd, akár a csatornázás, akár a leányiskola feleltetése által. Ösmervén a főispánnak rendkívül mély szemetét a szegény munkás nép iránt — megvagyunk hálásak, hogy minden lehető el fog követni érdekükben.

— **A m. heti fagy** sokkal több kárt tett, mint azt eleinte észlelték: a közeli szőlőkben a gyümölcsöt a szó-szoros értelemében tönkretette úgy annyira, hogy egy szem sem maradt. Sok helyen így a kilenczesben még a gabona is elfagyott. Ellenben kifelé a keresztet uton túl, azt lehet mondani semminek sem ártott. Mint halljuk, Kecskeméten is nagy kárt okozott a fagy a gyümölcsben és a szőlőben.

— **Áldást hozó eső.** Végre hosszas szárazság után megeredtek az ég csatornái és csütörtökön délutántól este 10 óráig hullott az áldást hozó csendes eső. Pénteken d. u. meg egy kis zápor eső is esett, de csak rövid ideig.

— **Tudós kutyák.** Most érkezett városunkba H. Prechtl, az állatidomítás művészetének valóságos mestere, 30 betanított kutyával, melyekkel szerdán és csütörtökön fogja a népkerti szinkörben érdekesítő mutatóványait produkálni. A hol eddig csak járt, mindennél a legnagyobb bámulatot keltezte kutyáinak ügyességével s ezek valóban olyanok, melyeket az eddig hangzatosított finom állati ösztönből nem lehet kimagyarázni s azt bizonyítják, hogy a kutyáknak igenis van bizonyos fokú értelmiképessége. Ezek a kutyák ugyanis zongoráznak, hegedülnek, számolnak stb. — mind oly dolgok, melyek eddig hallatlanok voltak, hogy kutyákkal is betaníthatók. Nem tudjuk, mit csodáljunk inkább, azt a végzetlen emberi türelmet, vagy ezeknek az állatoknak tanulékonyágát. Ezenkívül pedig olyan bravurozok, hogy ebben született ellenségeiket a macskákat is felülmulják. Az említett nyomon tartandó előadásokat ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Kitöltötte a rabságot.** Viglasi Vera,

ki már áldott állapotban volt akkor, mikor férjhez ment, — hogy szegényétől meneküljön, az esküvője után pár napra megszületett gyermekét előtte, ezért 1 1/2 évi fegyházra ítélte el a szegedi kir. törvényszék, melyet elszenvedve, testben lélekben megtörve, tegnap érkezett haza.

(**Számos sorsjegy-vásárló**) előtt ismeretlen azon körülmény, hogy ki nem szerezett, vagy elveszett sorsjegyek után — mert ilyenek is könnyen forgalomba hozhatók — a nyereség-összegek nem folyósíthatnak. A Feleki József cég részéről, melynek mai hirdetését különös figyelembe ajánljuk, e tekintetben elismerésre méltó intézkedés történt, mi által mindenki a legmesszebb menő biztonságot találja.

Legjobb orvosság. Mindazok, kik gyomor-baj, étvágyhiány, rossz emésztés máj-fájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fejfájás-ban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vér tisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot véltünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitérő gyógyszer t. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekeres, mely 6 doboz á 15 labdac 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekerest 1.25 frtért, 2 tekerest 2.30 frtért, 3 tekerest 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza, Bécs, I. Singer strasse 15.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

A XX. század csodakutyái.

Csak két napig
szerdán és csütörtökön

tartatik

A VÁROS NÉPKERTI SZINKÖRBE

A világ legjobban tanított

KUTYÁI.

Uj! Verseny nélküli a maga nemében.

Cáró a világon csak egyszer zongorázó uszkár, mely husz társával — remek állatkákkal — egyetemben fogja művészetét bemutatni és a látogatók csodálatát legnagyobb mértékben felkelteni.

Cáró első-angy művészi mutatóványszám; többek között az «Utolsó rózsá»-t a «Martha» című operából, az «egyházi kar»-t stb. játsza zongoráján, a mi eddig egyedül áll a világon. A többi kutyával együtt egy nagyszerű potpourit ad elő. Ezeket gondos tanítás és nagy kitérővel annyira vittük, hogy önállóan irnak, olvasnak és minden a közönség által föladvott számtani tételt megfejtenek, ismerik a színeket és virágokat, ügyes tornászok és balettánczosok. Egy szóval eddig még soha nem látott mutatóványokkal mulattatják a nagyérdemű közönséget. Ezen nagyérdemű előadásokra batorokodom a n. é. közönséget alázattal meghívni.

Helyáruk: I. hely 1 kor., 60 fill., II. hely 1 kor., 20 fill., III. hely 60 fill., állóhely 40 fill. Gyermekek felét fizetik.

Péztárnyítás 7, előadás kezdete 8 órakor.

Fejedelmi elismerés! Ezennel bizonyítatik, hogy Prechtl Hermann urnak szerencséje volt, idomított kutyáit ő császári és királyi fenségeik a toskánai nagyherceg, Alice nagyhercegnő és fenséges gyermekei előtt bemutatni és mutatóványaival a legmagassabb elismerést kiérdemelni. Salzburg, 1893. április 4-én.

A toskáni nagyhercegi főudvarmesteri hivatalból.

L. nobile Lougra,

nagyhercegi tanácsnok, íródaigazgató.

Tisztelettel

PRECHTL H,

idomító.

LEGSZERENCSESEBB

és legjobb beszerzési forrás

Magyar osztálysorsjegyekre.

Hogy ügyfeleimet minden irányban kielégíthessem,

csak oly eredeti sorsjegyeket

adok el hivatalos áron, melyek egyúttal a PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK Váltóüzletének

(Részvénnyel: 30 millió K. — Tartalék: 25 millió K.) nyugtatványozásával és czimnyomásával is el vannak látva. Ennélfogva a rendes és előzékeny lebonyolításra nézve a legmesszebbmenő biztonságot nyújtom.

A legtöbb nyeremény

mindig ezen intézet osztálysorsjegyeire esett. Nyerősorsjegyek kifizetés végett a nevezett intézetnek közvetlenül is beküldhetők és azok folyósítása bármely összegben azonnal huzás után megtörténik.

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték

a legjobb a világon,

mely még a porosz sorsjátékot is fölülmulja 100.000 sorsjegy közül 50.000 darab, vagyis a fele ki-sorsoltatik. Hat egymás után következő osztályban

13 millió és 160.000 korona készpénzben kerül sorsolás alá. A főnyeremény szerencsés esetben egy millió korona. Mint-hogy az első osztály huzásai

már f. é. május 17 és 18-án

megjertnek és készletem a nagy kereslet folytán csak-hamar kimerül, kérem a megrendeléseket mielőbb.

Az I. osztályú eredeti sorsjegyek árai:

1 egész sorsjegy kor. 12 — 1 negyed sorsjegy kor. 3. —
1 fél sorsjegy kor. 6 — 1 nyolczad sorsj. kor. 1.50

Játékterveket és huzási lajstromokat pontosan küldök.

Feleki József

MAGYAR OSZTÁLYSORSJEGYELÁRUSÍTÓ

Budapest, IX., Üllői-út 21. sz.

M.K. ECYETEM
VECYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes Közlekedés. Vasuton N.-Váradtól $\frac{1}{2}$ óra, kocsin $\frac{3}{4}$ órai távolban. Május-agusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonatot közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az Európai hírű 499 C. meleg természetes hévíz javalva van: *izületek és izmok csúszós bántalmainál, idült s különösen saras izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, koszorúgyógyászat és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus atapon keletkeztek (ischiásnál); különös bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méhmögötti és közötti izadmányoknál; bel-irarszervek bizonyos bajainál, különösen a májbajok és vesekövek eseteiben.* Állandó fürdőorvos: **Dr. Kazay Kálmán.**

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között váltakozik. Gyógyterem (Coursalon) hirtapokkal és tekeasztallal. Terrázkok szép küláttással. Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükör-fürdő, család- és kádfürdőkön kívül mörffürdők is vannak rendszeresítve.

Állandó kitünő zenekar. — Telefonösszeköttetés Nagyváraddal.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülömbözőbb igényű vendégeket.

Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

Kiváló tisztelettel

Kernáts János, bérlő.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY

legszerencsebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZEKE.

A legnagyobb nyer. legszerencsebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes boosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	ny. 1	400000
1	..	200000
3	..	100000
1	..	90000
1	..	80000
1	..	70000
3	..	60000
1	..	40000
3	..	30000
1	..	25000
1	..	20000
3	..	15000
81	..	10000
67	..	5000
3	..	3000
432	..	2000
763	..	1000
1238	..	500
90	..	300
31700	..	200
3900	..	170
4900	..	130
50	..	100
3900	..	80
2900	..	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újabb megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyek szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervezési árai I. osztályhoz:
egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt — 75 vagyis 150 kor.
egy negyed ($\frac{1}{4}$) » 150 » 3.— »
egy fél ($\frac{1}{2}$) » 3.— » 6.— »
egy egész ($\frac{1}{1}$) » 6.— » 12.— »
utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
kötése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Meg-
rendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni,

Török A. és Tsa

BANKILÁZ

Budapest,

V., Váci-körut 4 a.

Fiók: MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körül-belül három millió koronát.

Rendeléseket levágandó.

Kérek részre-...

vezettel együtt küldeni.

Az összeget...

Pontos cím:

Török A. és társa főelárusítók Budapest.

Kérek részre-... oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos ter-
vezettel együtt küldeni.

Az összeget... kor. utnvételezni kérem postautalvánnyal küldöm. A nem tetsző törlendő.